

Oponentní posudek diplomního projektu Kryštofa Trpělky
s názvem „Městský bazén – Smíchovská náplavka“, zpracovaného v ateliéru Kuzemský a
Kunarová na FA ČVUT v r. 2020

Zadání

klíčová slova: řeka, brownfield, centrum, město, oživení, doplnění, sport, relax, sex?

- brownfield v centru města, pohledově exponovaný a zároveň umožňující úžasné výhledy
- doplnění a navázání na významný rozvoj části hl. města Prahy – Smíchova
- sport jako kultura, kultura těla, „kulturní sport“
- lázně jako důstojný chrám oslavy sportu, rekreace a relaxace, jako typus vymizelého městského prvku, kdysi v pozici VIP, jako například divadlo, dnes spíše hala, sklad, lunapark
- multifunkčnost objektu odpovídající současným trendům
- oživení okolí
- zkvalitnění života ve vnitřní části metropole

Analýza a genius loci - východiska

Autor silně vnímá pohledovou exponovanost řešené parcely z druhého břehu – Náplavky. Její potemnělost a opuštěnost v kontrastu s rušným životem plným lidí, světel, lodí, aut a domů protějšího břehu řeky. Detailně studuje dopravní napojení, dostupnost, průhledy z okolních ulic, ale i prostupnost řešeného území. Uvědomuje si potenciál vyvýšeného veřejného parku v těsném sousedství. Stejně jako vnímá i expresi železničního mostu, až sochařského prvku majícího potenciál propojit světy na obou březích. Velmi pozorně autor vyhodnocuje atypickou a unikátní morfologii zvýšeného železničního náspu tvořícího přirozenou hranu budoucí arény „Smíchovské placky“. V rámci analýzy zůstává trochu opomenuta rušná, dvouproutá, dopravní tepna Hořejšího nábřeží doplňující svatou trojici řeky, parku a železničního náspu přirozeně vymezujících budoucí místo stavby. Tedy v podstatě jakousi „přírodní proluku“, což je ve vnitřním městě naprostý unikát. Je tedy nutné zmínit silný vliv této dopravní stavby coby významné bariéry přístupu na řešené území a zdroje exhalací (*hluk, prach, světlo*) negativně působících na řešené území a budoucí stavbu.

Urbanismus návrhu

Autor se rozhodl vše vsadit na jednu silnou kartu. Prvotní myšlenka velkého zářícího objektu – jakési lucerny se otiskla do navržené jednoduché pravoúhlé stavby, která svou ortogonální důstojností usiluje o vtisknutí řádu do roztříštěného urbanismu okolí. A zároveň je měřítkově jednoznačně přizpůsobena dálkovým pohledům přes řeku. Nikoli mikrochirurgie, ale jasný čistý řez. Autor se neobává velikosti objektu v daném kontextu – naopak je na ní hrdý. Je to přeci instituce – chrám těla. Celkovou kompozici potom tvoří stávající park a navržená stavba, kterou logicky doplňuje nově vytvořená piazzeta na západní straně tvořící určitou pauzu mezi domem a železničním náspem. Tato trojfunkce piazzeta - dům - park potom vytváří povědomý blokovaný urbanismus vymezený komunikací Hořejšího nábřeží a řekou, respektive pokračující Smíchovskou náplavkou. U takto, až Speerovsky klasicky koncipovaného příběhu, vše směřuje ke vstupu do lázní z nové piazzety, která je spojnicí všech přístupů na pozemek, exkluzivním přístupem k řece i místem setkání - „melting point“. Příběh je ale bez pointy, protože vstup je místo toho orientován na západní fasádu přímo do rušné komunikace, a to bez jakékoli přede hry. (Navrhované zpomalení aut zvýšením vozovky na úroveň chodníku a omezením rychlosti není dostatečným řešením.) Tím se objekt jednak připravil o možnost exkluzivního vstupu v kontaktu se řekou – tedy tzv. „dobrou adresu“, ale

především fatálně nevyužil potenciál nové piazzety jakožto meziprostoru - ochranné zóny mezi ruchem velkoměsta a pomalým tempem stylu na znak. Místo toho je návštěvník v bezmála meditačním rauši po absolvování procedur vržen přímo na dopravní tepnu. Nejstručnější definicí je pak prostý popis situace: piazzeta je vedle.

V rámci zvolené urbanistické koncepce je silně cítit uzavřenost objektu do sebe. Což je paradox, protože optické propojení je zejména ve směru zevnitř ven absolutní. Naopak funkční propojení objektu s okolím je omezeno pouze na kavárnu, která je nepochopitelně opět orientována na rušnou komunikaci místo k řece, a navíc ani není propojena se vstupem do lázní. Tak trochu opuštěně pak působí i prostor nově navrženého prodloužení Smíchovské náplavky oživené pouze schody do řeky. V této části je možná největší slabina návrhu. Snad kvůli kompoziční čistotě a již zmíněným dálkovým pohledům byl abstraktnímu institucionálnímu piedestalu obětován exkluzivní prostor náplavky spíše živelnému rozvoji. Tímto byl dům odsouzen pouze k roli pozorovatele. Obdobně stroze je řešen i rozšířený chodník na západní straně do ulice Hořejší nábřeží, kde se řešení omezuje pouze na zelenou předzahrádku podél domu. Nebál bych se i nějakých parkovacích stání na povrchu v ulici, paradoxně to přispívá k pocitu bezpečí chodce podél frekventovaných komunikací a jedná se o charakteristicky městský prvek.

Architektura návrhu

Navržená stavba má velmi čistou formální architektonickou formu s klasickým horizontálním členěním na pevný sokl, prosklené vertikálně žebrované tělo a ustoupenou římsu. Toto členění chytře pomáhá v exponovaných fasádách potlačit vnitřní komplikované avšak důmyslné uspořádání podlaží objektu a přispívá k silnému zážitku z kompoziční exkluzivity. Zejména noční pohled na zářící lázně z protějšího břehu je dechberoucí. Převládající zvolené architektonické řešení/dodává „sportovní“ budově institucionální vzhled a solidnost a splňuje tak požadavky, které si autor na začátku vytyčil.

Méně exponované fasády, a to jak části bočních (severní a jižní), které nesouvisí přímo s halovým bazénovým provozem, tak zejména západní do ulice Hořejší nábřeží jsou spíše techničtější a koncipované jako zadní. A to i přes to, že je zde umístěn vstup.

Materiálové a barevné řešení fasád je poněkud strohé, ale odpovídá zvolenému konceptu. Možná by zde ale mohlo být místo na zmírnění institucionálního charakteru objektu. Trochu odlehčit atmosféru, dostat do objektu nový rozměr při pozorování zblízka – jakýsi „zoom“ v podobě otisků (rytin) z dálky nepozorovatelných a z blízka překvapujících, až haptických.

Celý objekt je částečně koncipován jako funkční podstavec střešního lázeňského provozu – opravdových slunečních lázní u řeky. Jako jsou Žluté lázně, nebo Občanská plovárna. Velmi pozitivní je elegantní integrování technologií do mezipatra, čímž se zachovala střešní krajina pro další lázeňské využití. Poloha venkovního střešního bazénu coby exkluzivní příležitosti koupání na vyvýšeném místě s úžasnými výhledy uzavřeného mezi dva nástřešní objekty a atiku směrem k rušné vozovce je asi nejméně vhodnou polohou. Jinak skvělý nápad, který částečně vyvažuje funkční uzavřenost objektu ke svému okolí a zasloužil by si více rozvinout.

Dispoziční řešení

Jedná se o velmi komplikovaný provoz. Vysoce hodnotím doplnění zadání o další provozní celky a jejich zakomponování do celkového návrhu. Dispozice jsou funkční, přehledné, se snadnou orientací pro návštěvníky. Zároveň jsou na správných místech dostatečně rafinované, aby umožnily rozvinout potenciál v interiérech – průhledy, propojení. Opravdový zážitek jsou pak kulisy řeky a města na pozadí plaveckých bazénů. Klíčový a hlavní motiv celé stavby.

Jak již bylo řečeno, výhrady jsou především k poloze vstupu a odtržení kavárny od řeky a vstupního vestibulu. Zcela jistě by bylo potřeba přeřešit požární únikové cesty a zvětšit kapacitu parkování.

Konstrukce je navržena správně tak, že je v souladu s formou – tedy architekturou i s vnitřním funkčním uspořádáním.

Formální provedení

Z hlediska formální odevzdávky, tedy grafické, textové a technické části se jedná o zcela profesionální a dospělý projekt. Více by se dalo udělat snad jen ve výkresu situace, kde by byl autor jistě silněji konfrontován s řadou dalších otázek, na které ale vzhledem k rozsahu úlohy a skutečně impozantní prezentaci nezbyl prostor.

Závěr

V předloženém projektu se architektu Trpělkovi podařilo obhájit silné architektonické vyjádření a ideu. I přes jistou formálnost řešení navržený objekt do území dobře zapadá, nevytváří konfliktní situace, naopak vnáší do území řád, kvalitu a potřebné zklidnění. Přes některé poznámky, s nimiž lze jistě polemizovat, považuji návrh za velmi obohacující a velice kreativní.

Doporučuji absolvovat s hodnocením „A“, nebo „1“.

V Praze dne 23. 06. 2020

ing. arch. Juraj Matula

